

Než i kdyby přes to mohl býti k tomuto ustanovení vzat zřetel v relaci stížností namítané, nebylo by možno shledati závěr stížnosti správným. Vždyť v době, kdy zákon č. 41/87 byl vydán, byla při manželstvech křesťanů-nekatolíků, židů a osob, nepříslušejících k některému uznanému náboženskému vyznání rozlučka možná, a třebaže fakticky většina státních zaměstnanců byla vyznání katolického, tedy přece nebyl případ rozluky manželství u státních zaměstnanců vyloučen. Jestliže pak zákon přes to ženě z manželství rozloučeného výslovného nároku na vdovskou pensi neposkytl, pak nutno míti za to, že zákonodárce, upraviv nároky vdov rozvedených, nechtěl ženám z manželství rozloučených poskytnouti nároku na vdovskou pensi a že tedy jim vdovské pense neposkytl vědomě, přiznav vdovskou pensi toliko vdově.

St-lčín nárok na vdovské výslužné nemůže býti právem opírán ani o to, že — jak stížnost tvrdí — platil její bývalý manžel pravidelně a nepřetržitě premie na vdovskou pensi a to již proto, poněvadž se st-lka, jak patrně z toho, co dříve uvedeno, smrtí svého bývalého manžela vdovou jeho nestala.

Pro spor, zda st-lce přísluší proti státu nárok na výslužné, jest ovšem bez významu i stížností tvrzená skutečnost, že k rozluce svolila st-lka jen na základě prohlášení svého bývalého manžela, že pro případ smrti bude používati práv jako jeho vdova, a že bude míti nárok na vdovskou pensi, neboť skutečnost ta st-lce proti státu nárok na výslužné založiti nemohla. Otázkou pak, zda a jaký reflex bude na usnesení zem. civ. soudu v Praze, jímž byla vyslovena rozlučka st-lčina manželství, míti okolnost, že st-lčín nárok na výslužné nebyl uznán, se nss vůbec zabývati nemůže.

Č. 8943.

Vojenské věci. — Zaměstnanci veřejní: * Ustanovení § 91, odst. 5 zák. č. 76/22 nezakládá osobám, v něm uvedeným, právního nároku na úmrtné.

(Nález ze dne 11. prosince 1930 č. 19.315.)

Prejudikatura: Boh. A 6064/26.

Věc: Hermína H. v L. proti ministerstvu národní obrany (odb. r. Dr. Lad. Benýšek) o úmrtné.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Podáním z 27. března 1928 obrátila se st-lka na mno se žádostí, aby jí bylo výjimečně vyplaceno úmrtné po zemřelém plukovníku stav. služby v. v. Antonínu H., uvádějíc, že zemřelý byl její švagr, bydlil u st-lky od srpna 1923 až do své smrti, byl dlouho nemocen a byl st-lkou a jejími dvěma dcerami po celou dobu nemoci pečlivě ošetřován. Nař. rozhodnutím nevyhovělo mno st-lčině žádosti, protože pohřební a ošetřovací výlohy zemřelého byly hrazeny z pozůstalosti.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nss:

Domáhajíc se v řízení správním úmrtného po svém zemřelém švakrovi, mohla se st-lka opíratí nikoli o ustanovení platového zákona č. 103/26 a služ. pragmatiky č. 15 ř. z. z r. 1914, nýbrž jediné o zákon o voj. požitcích zaopatřovacích ze 17. února 1922 č. 76 Sb., a to prostřednictvím § 104 tohoto zák. o ustanovení § 91 odst. 5 téhož zák.

Ustanovení toto, ve svém podstatném obsahu ovšem totožné s ustanovením 4 odst. § 65 služ. pragmatiky zní: »Jinak může býti úmrtné, nebo jeho část, přiznáno osobám, které prokáží, že zemřelému vystrojily na vlastní útraty pohřeb nebo jej před smrtí ošetřovaly.«

Jest jasno, že použiv slova »může«, chtěl zákonodárce toliko zmocniti správní úřady, že za předpokladů, jež zákon stanoví, mohou úmrtné přiznati, aniž však současně úřadům těm uložil povinnost, že za předpokladů těch úmrtné přiznati musí. Nezakládá tedy nahoře cit. předpis osobám v něm označeným na úmrtné právního nároku. K tomuto výkladu 5. odst. § 91 nutí nejen jeho jasné znění, nýbrž i logická souvislost jeho s ustanovením předcházejících odstavců téhož §, která dává jasně poznati, že § 91 třídí s jedné strany nárok vdovy, manželských potomků a zákonných dědiců vojenské osoby na úmrtné, s druhé strany pouhou možnost státní správě přiznanou, aby za jistých předpokladů jiným než v dřívějších odstavcích uvedeným osobám úmrtné přiznala (srovn. nál. Boh. A 6064/26 o § 65 odst. 4 služ. pragmatiky úředn.).

Není-li však na poskytnutí úmrtného podle 5. odst. § 91 zák. č. 76/22 právního nároku, nemohlo býti tím, že žal. úřad v nař. rozhodnutí st-lce úmrtné přiznati odepřel, zasáhnuto do jejich subj. práv, nechť stalo se tak z důvodů jakýchkoli. Není proto nař. rozhodnutí nezákonné, a nemůže býti ovšem také ani stíženo vadami, jež spatřuje stížnost v tom, že obsah důvodů nař. rozhodnutí, byv zjištěn bez st-lčina spolupůsobení, neodpovídá skutečnosti.

Č. 8944.

Váleční poškozcenci: * Ustanovení § 14, odst. 2 zák. z 20. února 1920 č. 142 Sb. o požitcích válečných poškozcenců nezakládá pro vdovy nároku na přiznání vdovského důchodu.

(Nález ze dne 12. prosince 1930 č. 19.316.)

V ě c: Františka L. v P. (adv. Dr. Oldř. Čihák z Prahy) proti ministerstvu sociální péče o vdovský důchod.

V ý r o k: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

D ů v o d y: St-lka uzavřela dne 16. října 1921 s Antonínem L. sňatek. Antonín L. byl při lékařské prohlídce dne 15. listopadu 1920 uznán vál. invalidou 40% výdělků neschopným a zemřel dne 29. března 1926. Žádost st-lky o přiznání vdovského důchodu zamítl zemský úřad pro péči o vál. poškozcence rozhodnutím z 1. října 1926 s odůvodněním, že st-lka uzavřela sňatek s jmenovaným dne 16. října 1921, tedy po události zakládající nárok na důchod invalidní, při čemž